

***Analys av
superettanklubbarnas
ekonomi 2008***

**Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm**

Innehåll

	Sida
Klubbarnas resultat	3
Klubbarnas intäkter	5
Klubbarnas kostnader	7
Klubbarnas spelartransfers	10
Klubbarnas Eget kapital, soliditet samt Elitlicensens regler i korthet	11
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2008	13
Sammanfattning	14

Analys av ekonomin i Superettanklubbarna 2008

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet för klubbarna i Superettan år 2008. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av föreningarna samt deras årsredovisningar/årsbokslut, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

För enkelhetens skull benämns alla aktuella föreningar och bolag för klubbar. I fyra av fallen avser de ekonomiska uppgifterna aktiebolag, nämligen för Enköpings Fotboll AB, Sirius Fotboll AB, Väsby United AB och Örgryte Fotboll AB, vilka samtliga är skildringsAB.

Superettan, som etablerades år 2000, består av 16 klubbar. Vid jämförelser med åren före år 2000 har jämförelse gjorts med gamla division 1, som omfattade 28 klubbar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

Superettanklubbarnas resultat

De 16 klubbarna i Superettan redovisade år 2008 sammantaget ett överskott uppgående till + 4,0 mkr (2007: - 8,2 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt netto av spelarinvestering och uthyrning) på + 34,5 mkr (2007: + 2,2 mkr). Detta innebär att resultatet för 2008 från verksamhet exklusive spelaromsättning för Superettanklubbarna var ett underskott – 30,5 mkr (2007: - 10,4 mkr), vilket är 20,1 mkr sämre än år 2007.

Resultatets beståndsdelar 2008, mkr

	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Driftresultat	-34,5	-16,6	- 7,0	- 8,4	+ 1,0	- 16,2
Spelaromsättning	+ 34,5	+ 2,2	+ 3,3	- 3,8	- 1,8	+ 16,2
Räntenetto m m finansiellt	+ 1,0	+ 7,2	- 0,2	- 2,1	+ 1,0	+ 0,2
Extraordinära poster	+ 3,0	- 1,0	+ 0,8	- 0,1	+ 6,6	+ 0,6
Redovisat resultat	+ 4,0	- 8,2	-3,1	- 14,4	+ 6,8	+ 0,8

Tabell 1

Åtta klubbar redovisade år 2008 överskott, en klubb redovisade avrundat nollresultat och sju klubbar redovisade underskott. Föregående år redovisade åtta klubbar överskott, sex klubbar underskott och två klubbar avrundat nollresultat.

Såväl redovisat resultat som driftsresultat varierar betydligt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår resultatet för respektive klubb. I redovisat resultat ingår spelarnetto medan detta exkluderats i driftsresultatet, där även finansiella och extraordinära poster exkluderats.

Resultat per klubb 2008, mkr

		Redovisat <u>resultat</u>	Drift- <u>Resultat</u>	Spelarom- <u>sättning</u>	Finansiellt	Extra- <u>ordinärt</u>
BK Häcken		+ 4,7	- 5,1	+ 8,6	+ 1,2	
IF Brommapojkarna		+ 4,0	- 4,6	+ 8,4	+ 0,2	
Ångelholms FF		+ 2,0	+ 1,6	+ 0,5	- 0,1	
Qviding FF		+ 1,4	+ 0,2	+ 1,4	- 0,2	
Åtvidabergs FF		+ 0,3	+ 0,4	- 0,1	- 0,0	
Degerfors IF		+ 0,3	- 0,3	- 0,7	- 0,1	+ 1,4
Assyriska FF		+ 0,2	- 1,0	+ 1,3	- 0,1	
Falkenberg FF		+ 0,2	- 0,9	+ 1,1	- 0,0	
Väsby United	1)	+ 0,0	+ 0,1	- 0,1	- 0,0	
Sirius	2)	- 0,1	+ 0,0	- 0,1	- 0,0	
IF Limhamn Bunkeflo		- 0,3	- 0,2	- 0,1	+ 0,0	
Landskrona BoIS		- 0,8	- 1,6	+ 0,7	+ 0,1	
Enköping	3)	- 0,9	- 3,4	+ 2,5	- 0,0	
Jönköping Södra IF		- 1,3	- 2,8	- 0,1	- 0,0	+ 1,6
Mjällby AIF		- 1,8	- 3,1	+ 1,3	+ 0,0	
Örgryte	4)	- 3,9	- 13,8	+ 9,9	- 0,0	
* Superettan totalt		+ 4,0	- 34,5	+ 34,5	+ 1,0	+ 3,0

- 1) Avser Väsby United AB
- 2) Avser Sirius Fotboll AB
- 3) Avser Enköpings Fotboll AB
- 4) Avser Örgryte Fotboll AB

Tabell 2

Det enskilt största underskottet i Superettan kan härledas till Örgryte, vilken kom till Superettan 2007 från Allsvenskan. Spel i Superettan ger inte samma intäktsförutsättningar som spel i Allsvenskan och det tar tid att ställa om verksamheten. Under säsongen 2009 är klubben åter i Allsvenskan.

Vidare kan man konstatera att ytterligare två klubbar, Mjällby AIF och Jönköping Södra IF har ett underskott på över 1 mkr, se vidare avsnittet om klubbarnas egna kapital och redovisade resultat nedan.

Antalet klubbar som redovisade negativa driftsresultat var under år 2008 elva stycken av sexton, vilket är en ökning jämfört med år 2007, då det var åtta av sexton klubbar som redovisade driftunderskott.

Det positiva spelaromsättningsnettot är främst hänförligt till Örgryte, BK Häcken och IF Brommapojkarna, vilka även har det lägsta driftsresultatet.

Superettanklubbarnas intäkter

Superettanklubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2008 till 335 mkr (2007: 336 mkr), vilket var jämförbart med föregående år.

Totala intäkter Superettan 2000-2008 respektive division 1 1998 – 1999, mkr

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ordinarie drift	157	231	180	144	181	208	227	231	234	315	289
Spelarförsäljning	23	23	34	10	18	25	10	11	18	21	46
* Totalt	180	254	214	154	199	233	237	242	252	336	335
* Genomsnitt/fören.	6,4	9,1	13,4	9,6	12,4	14,6	14,8	16,1	15,8	21,0	20,9
* Ordin. Drift % tot	87 %	91 %	84 %	94 %	91 %	89 %	96 %	95 %	93 %	94 %	86 %

Tabell 3

Noteras bör att BK Häcken år 1999 spelade i gamla division 1 och år 2000 respektive 2001 i Allsvenskan för att åren 2002 och 2003 åter spela i Superettan, och år 2005 och 2006 vara tillbaka i Allsvenskan samt år 2007 och 2008 spela i Superettan igen. BK Häckens redovisade intäkter från Gothia Cup uppgick år 1999 till 51 mkr, för 2002 och 2003 årligen till 34 mkr, samt år 2004 och 2007 till 52 mkr. Under år 2008 uppgick intäkterna från Gothia Cup i BK Häcken till 58 mkr.

Noteras bör även att Malmö FF och Djurgårdens IF FF båda spelade i Superettan år 2000, samt att AIK spelade i Superettan år 2005.

Intäktsjämförelse mellan åren 2008 och 2007, mkr

I denna jämförelse ingår även ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter.

	2008	Andel	2007	Andel	Förändring
Publik	21,5	6 %	45,0	13 %	- 52 %
Egna arrangemang	64,9	19 %	58,4	17 %	+ 11 %
Reklam & sponsring	83,6	25 %	96,6	28 %	- 13 %
Tips- och mediamedel	54,1	16 %	56,8	17 %	- 5 %
Lotteri	3,4	1 %	4,9	2 %	- 30 %
Bidrag	35,9	10 %	27,8	8 %	+ 29 %
Övrigt	26,0	8 %	24,7	7 %	+ 5 %
* Summa drift	289,4		314,2		
Spelarförsäljning	46,0	13 %	21,5	6 %	+ 114 %
Finansiellt intäkter	2,3	1 %	8,4	2 %	
Extraordinära intäkter	3,0	1 %	0,0	0 %	
* Totalt	340,7	100 %	344,1	100 %	- 1 %

Tabell 4

Publikintäkterna år 2008 uppgick till 21,5 mkr (2007: 45 mkr), vilket var mer än en halvering jämfört med föregående år. Publiksnittet i Superettan låg 2008 på 1.557 personer per match (2007: 2.450 personer/match), vilket var en minskning med 36 % jämfört med 2007. Orsaken till det stora intäktsstappet på publikintäkterna torde främst bero på minskad publik tillströmning, men påverkas även av prissättningen på biljetter. Dessutom påverkas publikintäkterna av mixen av klubbar som är representerade i Superettan, vilka kan ha olika prissättningsstrategier. Klubbar som kommer från All-

svenskan kan ha biljettpriser inbakade i sponsoravtalen, vilket kan påverka redovisningen av biljettintäkterna.

Bland intäkterna ingick spelarförsäljningar inklusive uthyrningar brutto år 2008 med 46 mkr (2007: 21,5 mkr), vilket var en ökning med 114 % från år 2007. Här bör man dock även beakta de kostnader som klubbarna haft för ersättningsspelare i form av spelarförvärvskostnader. Se vidare "Kostnadsjämförelse mellan 2008 och 2007" sid 7 samt "Spelartransfers" sid 10. Minskade driftsintäkter, främst från publik, tycks ha tvingats finansierats genom att sälja tillgångar i form av spelare.

Intäkterna från de egna arrangemangen har ökat med 6,5 mkr, eller med 11 %.

Intäkterna från reklam- och sponsring har minskat med 13 mkr, eller 13 %. Viss osäkerhet i inrapporterade siffror kan finnas i intäktsfördelningen mellan sponsorintäkter och publikintäkter i de fall biljetter ingår sponsorpaket.

Tips- och mediamedel inkluderar alla de ersättningar föreningarna får via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV samt gemensamma marknadsprojekt.

Intäkter per klubb 2008 och 2007, mkr

I dessa intäkter exkluderas ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter

	År 2008	År 2008	År 2007	År 2007
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs</u>	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs</u>
BK Häcken	88,3	78,5	84,8	74,5
IF Brommapojkarna	34,8	26,2	Allsvenskan	Allsvenskan
Örgryte	29,0	17,0	15,6	14,9
Landskrona BoIS	21,6	19,5	22,2	20,2
Jönköpings Södra IF	16,0	15,6	16,2	15,6
Mjällby AIF	15,1	13,5	15,3	15,2
Limhamn Bunkeflo IF	15,0	14,9	12,8	12,5
Degerfors IF	14,8	14,1	17,0	15,4
Assyriska FF	14,4	12,9	Division 1	Division 1
Ängelholms FF	14,4	13,3	Division 1	Division 1
Enköping	14,1	9,7	12,7	11,6
Åtvidabergs FF	14,0	13,9	13,3	12,9
Sirius	13,6	13,6	11,9	11,9
Qviding FIF	12,7	10,9	Division 1	Division 1
Falkenbergs FF	12,0	10,6	10,1	8,9
Väsby United	5,6	5,4	Division 1	Division 1
IFK Norrköping	Allsvenskan	Allsvenskan	34,6	34,6
GIF Sundsvall	Allsvenskan	Allsvenskan	24,1	23,9
Östers IF	Division 1	Division 1	23,8	20,9
Ljungkile SK	Allsvenskan	Allsvenskan	13,1	13,0
IF Sylvia	Division 1	Division 1	8,2	8,2
* Superettan totalt	335,4	289,6	335,7	314,2

Tabell 5

Superettanklubbarnas kostnader

Superettanklubbarnas kostnader inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till 336,7 mkr år 2008 (2007: 352,3 mkr), vilket var en minskning jämfört med föregående år.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick 2008 till 21 mkr (2007: 22 mkr). Detta innebär en kostnadsminskning med 4 %.

Kostnadsjämförelse mellan 2008 och 2007, mkr

	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>2007</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Match- & träningskostnader	50,3	15 %	50,5	14 %	0 %
Övriga egna arrangemang	45,1	13 %	39,0	11 %	+ 16 %
Personalkostnader	180,3	54 %	184,6	53 %	- 2 %
Administration	9,6	3 %	12,3	3 %	- 22 %
Reklam & sponsring	13,3	4 %	20,7	6 %	- 36 %
Lokaler	8,3	2 %	5,8	2 %	+ 43 %
Övrigt	13,6	4 %	14,9	4 %	- 9 %
* Summa driftkostnader	320,5		327,8		
Spelarförvärv direkt kostnadsförda	6,4	2 %	8,7	3 %	- 26 %
Avskrivningar balans spelarförvärv	5,5	2 %	10,6	3 %	- 48 %
* S:a spelarförvärv & -avskrivningar	11,9		19,3		
Övriga avskrivningar	3,0	1 %	3,0	1 %	0 %
Finansiella kostnader	1,3	0 %	1,2	0 %	+ 8 %
Extraordinära poster	0,0	0 %	1,0	0 %	- 100 %
** Totalt	336,7	100%	352,3	100%	- 4 %

Tabell 6

Bland kostnaderna ingick utgifter för spelarförvärv som kostnadsfördes direkt 2008 med 6,4 mkr (2007: 8,7 mkr) och avskrivningar avseende utgifter för balanserade spelarförvärv med 5,5 mkr (2007: 10,6 mkr). Av kostnaderna svarade klubbarnas personalkostnader för 54 % , eller 180,3 mkr år 2008 (2007: 53 % respektive 184,6 mkr). Resurser som lades på reklam och sponsring minskade till 13,3 mkr år 2008 jämfört med 20,7 mkr under 2007.

Jämför även avsnittet ovan angående intäktsjämförelse mellan åren 2008 och 2007.

Spelarlönernas utveckling, 2001-2008, mkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Spelarlöner	39,8	40,7	47,8	45,3	60,8	68,8	76,9	78,2
Driftskostnader	144,0	190,1	223,7	226,2	236,3	239,2	327,8	320,5
Driftskostnader exkl Gothia Cup	144,0	162,4	199,3	192,2	236,3	239,2	291,8	279,5
Förändring spelarlöner	-12 %	+ 2 %	+ 17 %	- 5 %	+ 34 %	+ 13 %	+ 12 %	+ 2 %
Spel.lönernas andel av driftskostn	25,1%	27,6%	21,4%	21,0%	25,7%	28,8%	23,5%	24,4 %
Spel.lön. and. av driftk ex Got Cup	25,1%	27,6%	25,1%	24,0%	25,7%	28,8%	26,4%	28,0 %

Tabell 7

Förklaringen till nivåhöjningen av spelarlönerna år 2005 fanns i första hand att finna hos AIK, vars spelarsättning uppgick till 16,8 mkr . Notera också att år 2005 endast avser 15 föreningar. Man kan alltså inte säga att de spelare som deltog i Superettan 2005 hade 34 % högre ersättning än de spelare som deltog under 2004.

Under år 2006 ökade spelarlönerna i genomsnitt med 6 %, om hänsyn tas till att endast 15 klubbar rapporterade sina siffror år 2005), trots att AIK lämnat Superettan för spel i Allsvenskan.

Under år 2007 ökade spelarlönerna i genomsnitt med 12 %.
Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har under år 2007 dock minskat .

Under år 2008 har spelarlönerna i genomsnitt ökat med 2 % och även spelarlönernas andel av driftskostnaderna har ökat något.

Den genomsnittliga lönekostnaden för spelare per klubb uppgick 2008 till 4,9 mkr (2007: 4,8 mkr).

Under år 2008 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen per månad 18.513 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 22 man i spelartruppen (2007: 18.205 kr/månad).

Observera ovan att, för att få jämförbara siffror mellan åren, har särredovisning gjorts med hänsyn till om BK Häcken (och därmed Gothia Cup) ingår i Superettans ekonomi eller inte.

Kostnaderna per klubb 2008 och 2007, mkr

	År 2008 Kostn. inkl spelarförv.	År 2008 Kostn. exkl spelarförv.	År 2007 Kostn. inkl spelarförv.	År 2007 Kostn. exkl spelarförv.
BK Häcken	84,9	83,7	82,1	80,5
Örgryte	33,3	31,3	32,2	28,4
IF Brommapojkarna	31,0	30,8	Allsvenskan	Allsvenskan
Landskrona BoIS	22,6	21,1	25,9	23,8
Jönköpings Södra IF	19,0	18,4	16,0	15,7
Mjällby AIF	17,0	16,7	14,5	13,0
Degerfors IF	15,9	14,5	17,9	16,8
Limhamn Bunkeflo IF	15,4	14,7	12,5	12,2
Enköping	15,1	13,1	12,7	11,6
Assyriska FF	14,2	14,0	Division 1	Division 1
Åtvidabergs FF	13,7	13,5	13,7	13,3
Sirius	13,7	13,5	11,6	11,5
Ängelholms FF	12,3	11,8	Division 1	Division 1
Falkenbergs FF	11,8	11,5	10,2	9,9
Qviding FIF	11,2	10,8	Division 1	Division 1
Väsby United	5,6	5,4	Division 1	Division 1
IFK Norrköping	Allsvenskan	Allsvenskan	35,5	33,8
GIF Sundsvall	Allsvenskan	Allsvenskan	23,4	20,8
Östers IF	Division 1	Division 1	25,4	24,0
Ljungskile SK	Allsvenskan	Allsvenskan	12,4	12,0
IF Sylvia	Division 1	Division 1	6,3	5,7
* Superettan totalt	336,7	324,8	352,3	333,0

Tabell 8

I första respektive tredje kolumnen ingår respektive klubbs samtliga kostnader. I kolumn två respektive fyra har från de totala kostnaderna dragits av kostnader för spelarförvärv såväl direkt i sin helhet kostnadsförda vid förvärvsåret, som kostnader från årliga avskrivningar samt kostnader för inhyring av spelare.

Samtliga klubbar, utom en, har kostnader över 10 mkr under år 2008.

Väsby United var den enda klubben i Superettan med kostnader under 10 mkr. Noteras att Väsby United är en samarbetsklubb till AIK, varvid samordning med AIK innebär att Väsby Uniteds kostnader kan hållas på en lägre nivå än om klubben varit ensam.

Jämför även avsnitten dels ovan angående intäkterna per klubb samt nedan samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

Spelartransfers

Intäkterna från spelarförsäljningarna i Superettan fortsatte att stiga och steg nämnvärt under år 2008.

Spelarförsäljningarna brutto uppgick år 2008 till 46 mkr (2007 21,5 mkr).

De totala spelarköpen 2008 uppgick till 9,2 mkr (2007: 17,1 mkr) varav 4,5 mkr kostnadsförts direkt (2007: 6,5 mkr) och 4,7 mkr redovisats i balansräkningen (2007: 10,6 mkr). Av nedanstående framgår att bruttoförsäljningsvärdet var 46 mkr. Beroende av att en del spelare läggs i balansräkningen blir spelaromsättningsnettot i resultatet + 34,5 mkr. Se vidare "Resultatets beståndsdelar 2008", sid 3.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv Superettan år 2000-2008, mkr

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Spelarförsäljningar	33,7	10,1	18,4	24,2	10,1	19,9	17,5	21,5	46,0
Spelarförvärv, dir kostn.förda	11,6	7,4	5,1	4,9	5,1	3,3	7,8	6,5	4,5
Spelarförvärv, balanserade	1,7	2,5	3,9	4,8	5,1	5,4	6,5	10,6	4,7

Tabell 9

Alla klubbar i Superettan kostnadsförde en del av sina externa spelarförvärv direkt, och nio redovisade sina utgifter för externa spelarförvärv via balansräkningen 2008. Detta innebär att de nio klubbarna kostnadsfört vissa spelarförvärv direkt och redovisat andra spelarförvärv via balansräkningen.

Balanserat värde externa spelarförvärv Superettan år 2000-2008, mkr

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Bokfört spelarkapital	8,2	3,5	1,7	3,3	4,1	7,8	8,2	6,4	6,4
Antal fören. som bal. utgift.	4	8	6	8	8	10	7	9	9

Tabell 10

Det totala balanserade värdet av spelarförvärv i Superettanklubbarna uppgick sista december 2008 till 6,4 mkr (2007: 6,4 mkr). Av detta stod Örgryte för 3,2 mkr och Landskrona BoIS för 1,2 mkr.

Genomgående, i de fall spelarna är upptagna till värde i balansräkningen, värderas de till anskaffningsvärde och skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde.

Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer för övrigt internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde, mkr</u>	<u>Balanserat värde, mkr</u>
	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Örgryte Fotboll AB	3,2	0,5
Landskrona BoIS	1,2	1,3
Degerfors IF	0,5	1,5
Enköpings Fotboll AB	0,4	1,0
Mjällby AIF	0,3	0,0
Falkenbergs FF	0,3	0,3
Ängelholms FF	0,2	Division 1
Limhamn Bunkeflo IF	0,2	0,2
Qviding FF	0,1	Division 1
IFK Norrköping	Allsvenskan	0,9
Östers IF	Division 1	0,7

Tabell 11

Eget kapital och soliditet för klubbarna i Superettan

Klubbarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till + 47,6 mkr den sista december 2008 (2007: + 48,0 mkr). Beroende på att de i Superettan ingående klubbarna ändras mellan åren leder det redovisade resultatet + 4,0 mkr inte till att det egna kapitalet ökat med samma belopp.

Tre av de sexton klubbarna i Superettan redovisade negativt eget kapital. De övriga redovisade positivt eller noll i eget kapital. Föregående år redovisade fjorton klubbar positivt eget kapital respektive två klubbar negativt eget kapital.

I det samlade egna kapitalet + 47,6 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv år 2008 med 6,4 mkr (2007: 6,4 mkr).

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonsekvens</u>
BK Häcken	+ 26,2	71 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Örgryte	+ 7,3	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
IF Brommapojkarna	+ 6,2	69 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Enköping Fotboll AB	+ 3,4	48 %	Ej aktuellt, spelar i division 1 år 2010
Landskrona BoIS	+ 2,6	18 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Qviding FIF	+ 1,8	31 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Assyriska FF	+ 0,3	10 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Åtvidabergs FF	+ 0,2	15 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Mjällby AIF	+ 0,2	9 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Falkenbergs FF	+ 0,1	7 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Ängelholms FF	+ 0,1	3 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Väsby United	+ 0,1	9 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Sirius	+ 0,1	2 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Limhamn Bunkeflo	- 0,0	Negativ	Ej aktuellt, spelar i division 1 år 2010
Degerfors IF	- 0,1	Negativ	Ej aktuellt, spelar i division 1 år 2010
Jönköping S IF 1)	- 0,9	Negativ	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2010
Totalt	+ 47,6		

1) Handlingsplan för att återställa det egna kapitalet till noll godkänd i Licensnämnden våren 2009

Tabell 12

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2008 ligger således till grund för licensbehandlingen inför säsongen 2009.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Första gången detta skedde var således avseende 2001 års bokslut hur man under år 2002 skulle uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8. Om även detta visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i december. Licensnämnden har under våren 2009 funnit att man inta har några sådana fall avseende Superettanclubbar.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong. Vid första tillfället avseende årsbokslutet år 2002, då positivt eller noll i eget kapital gav licens för säsongen 2004.)

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober. Om detta periodiserade bokslut visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapet i december 2009.

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsklubb som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under dokumentbank och under ekonomi.

Superettanklubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2008, tkr

	<u>Eget kapital</u>	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Kommentar</u>
BK Häcken	+ 26,2	+ 4,7	Allsvenskan år 2009
Örgryte	+ 7,3	- 4,0	Allsvenskan år 2009
IF Brommapojkarna	+ 6,2	+ 4,0	Allsvenskan år 2009
Enköping Fotboll AB	+ 3,4	- 0,9	Division 1 år 2009
Landskrona BoIS	+ 2,6	- 0,8	
Qviding FIF	+ 1,8	+ 1,4	
Assyriska FF	+ 0,3	+ 0,2	
Åtvidabergs FF	+ 0,2	+ 0,3	
Mjällby AIF	+ 0,2	- 1,7	
Falkenbergs FF	+ 0,1	+ 0,1	
Ängelholms FF	+ 0,1	+ 2,1	
Väsby United	+ 0,1	+ 0,0	
Sirius	+ 0,1	- 0,1	
Limhamn Bunkeflo	- 0,0	- 0,2	Division 1 år 2009
Degerfors IF	- 0,1	+ 0,3	Division 1 år 2009
Jönköping S IF	- 0,9	- 1,4	Handlingsplan godkänd i LicN
* Superettan totalt	+ 47,6	+ 4,0	

Slutsatsen av ovanstående är att det för de klubbarna som är kvar i Superettan år 2009 inte finns några akuta larmsignaler. Mjällby AIF redovisar dock en förlust på -1,7 mkr, vilket, med tanke på det låga egna kapitalet, kan vara en oroande utveckling. Man kan vidare konstatera att driftsresultatet totalt för Superettan 2008 uppgick till - 34,5 mkr (2007: -16,6 mkr), vilket har täckts upp av spelarförsäljningar. Av de till Superettan nyuppflyttade klubbarna år 2009 redovisade per sista december 2008 Syrianska FC positivt eget kapital. FC Trollhättan och Vasalunds IF redovisade ett negativt eget kapital, men fick våren 2009 handlingsplan godkänd av Licensnämnden.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2008

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
BK Häcken	1	2
Örgryte	2	1
IF Brommapojkarna	3	3
Landskrona BoIS	4	11
Jönköpings Södra IF	5	14
Mjällby AIF	6	8
Degerfors IF	7	16
Limhamn Bunkeflo IF	8	13
Enköping	9	15
Assyriska FF	10	4
Åtvidabergs FF	11	6
Sirius	12	12
Ängelholms FF	13	5
Falkenbergs FF	14	7
Qviding FIF	15	10
Väsby United	16	9

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det endast för de tre högst placerade lagen, BK Häcken, Örgryte och IF Brommapojkarna som det råder ett klart samband mellan

nivån i rangordningen utifrån kostnader och årets tabellposition. Dessa klubbars satsningar ekonomiskt har inneburit sportslig framgång med spel i Allsvenskan under 2009.

Noteras bör att BK Häcken även har de högsta kostnaderna om man exkluderar Gothia Cup.

Att notera är Assyriska FF som kom på en fjärdeplats i serien, men hade en tiondeplats i kostnadsrankningen. Likaså bör Ängelholms FF, med en femteplats i serien och en trettondeplats i kostnadsrankningen, Åtvidabergs FF med en sjätteplats i serien och en elfteplats i kostnadsrankningen och Falkenbergs FF med en sjundeplats i serien och en fjortondeplats i kostnadsrankningen, uppmärksammas.

Väsby United, som hade lägst kostnader nådde en niondeplats i serien. Noteras att Väsby United är en samarbetsklubb till AIK, varvid samordning med AIK innebär att Väsby Uniteds kostnader kan hållas på en lägre nivå än om klubben varit ensam.

Klubbar med tabellposition som är högre än kostnadsranking kan ha hittat metoder att arbeta som är bättre än de övriga klubbarna, i alla fall om det upprepas under flera år.

Sammanfattning

Superettanklubbarna redovisade år 2008 sammantaget ett överskott uppgående till + 4,0 mkr (2007: - 8,2 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarin- och uthyrning) på + 34,5 mkr (2007: + 2,2 mkr). Superettanklubbarna redovisade år 2008 ett driftunderskott på - 34,5 mkr (2007: - 16,6 mkr).

Superettanklubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2008 till 335 mkr (2007: 336 mkr), vilket totalt sett var på ungefär samma nivå som året tidigare. Dock har fördelningen av intäkterna förändrats en del mellan år 2008 och 2007. Publikintäkterna under 2008 uppgick till 21,5 mkr (2007: 45 mkr) och minskade därmed med 52 %. Intäkter för reklam och sponsring uppgick 2008 till 83,6 mkr (2007: 96,6 mkr) och minskade därmed med 13 % jämfört med föregående år. Intäkterna för spelarförsäljning ökade nämnvärt under 2008 och uppgick till 46 mkr (2007: 21,5 mkr) och ökade därmed med 114 % jämfört med föregående år. Minskade driftsintäkter, främst från publik, har tvingats finansieras genom att sälja tillgångar i form av spelare.

Superettanklubbarnas kostnader inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till 336,7 mkr år 2008 (2007: 352,3 mkr), vilket var en total kostnadsminskning med 4 %. Man kan notera en minskning av kostnader för reklam och sponsring med 36 % jämfört med 2007.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick 2008 till 21 mkr (2007: 22 mkr).

Under år 2008 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen per månad 18.513 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 22 man i spelartruppen (2007: 18.205 kr/månad).

Klubbarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till + 47,6 mkr för 2008 (2007: + 48 mkr).

Av klubbarna i Superettan redovisar tretton stycken ett positivt eget kapital och tre klubbar kapitalunderskott. Dessa tre klubbar har dock lämnat in handlingsplaner som godkänts av Licensnämnden.

Det finns inga akuta larmsignaler angående ekonomin för någon av klubbarna som spelar i Superettan år 2009. Dock redovisade Superettanklubbarna år 2008 ett driftsunderskott på – 34,5 mkr (2007: - 16,6 mkr), vilket i sig är en indikation på att man bör se över driftkostnader och driftsintäkter framgent.

Allmänt sett är de flesta föreningarna underkapitaliserade. I förra årets rapport noterade man att vägar att stärka sina positioner kunde t ex vara satsningar på spelarförädlingar med syfte vidareförsäljning till allsvenska eller utland, ökade publikintäkter, mer prestationsbundna spelarsättningar, inkomstbringande sidoverksamheter som tar till vara varumärkets mervärde samt anskaffande av externt riskkapital. Med facit i hand kan man konstatera å ena sidan att spelarförsäljningarna har mer än fördubblats och å andra sidan så har publikintäkterna minskat nämnvärt. Framgent bör fokus vara på att återigen attrahera mer publik och därmed höja publikintäkterna. Problemet med minskad publik tillströmning kan man även se på högre nivåer och man måste gemensamt hitta vägar för att locka publiken till arenorna.

För de flesta klubbar i Superettan synes det under år 2008 inte råda något klart samband mellan nivån i rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition, annat än för de högst placerade lagen. Dock kan man dra slutsatsen att kostnadsnivån har större betydelse för att kunna klara sig kvar i Superettan än för att nå position för att avancera till Allsvenskan.

Det finns anledning att uppmärksamma de föreningar som uppnått en tabellposition som är högre än dess ranking utifrån kostnaderna. Det kan finnas anledning för fler klubbar att ta lärdom av arbetssätten i de klubbar med tabellplaceringar som är högre än vad deras rangordning utifrån kostnader är. I synnerhet i de fall det upprepas under flera år.

Avslutningsvis kan man konstatera att en allmän anpassning av kostnaderna kan bli nödvändig 2009, om inte driftsintäkterna återigen ökar under året. Under år 2008 har klubbarna tvingats sälja tillgångar, i form av spelare, för att finansiera driftsunderskottet. Denna metod kan fungera enstaka år, men är en riskabel finansiell strategi.

Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm